

Υπόθεση C-469/20

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

29 Σεπτεμβρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Amtsgericht Nürnberg (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

14 Σεπτεμβρίου 2020

Ενάγουσα:

RightNow GmbH

Εναγομένη:

Wizz Air

Amtsgericht Nürnberg

[παραλειπόμενα]

Στη διαφορά

RightNow GmbH, [παραλειπόμενα] Düsseldorf

– ενάγουσα –

εκπρόσωποι:

[παραλειπόμενα]

κατά

Wizz Air, [παραλειπόμενα] Βουδαπέστη, [παραλειπόμενα]

– εναγομένης –

εκπρόσωποι:

[παραλειπόμενα] **[σελίδα 2 του πρωτοτύπου]**

[παραλειπόμενα]

το Amtsgericht Nürnberg (ειρηνοδικείο Νυρεμβέργης, Γερμανία)
[παραλειπόμενα] εκδίδει στις 14 Σεπτεμβρίου 2020 την ακόλουθη

Διάταξη

I. [παραλειπόμενα]

II. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

Πρέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ρήτρα που περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους συναλλαγών εμπορικού αερομεταφορέα, η οποία δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης και σύμφωνα με την οποία η σύμβαση που συνάπτεται ηλεκτρονικώς με επιβάτη διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ο αερομεταφορέας έχει την έδρα του και το οποίο δεν ταυτίζεται με το δίκαιο του τόπου συνήθους διαμονής του επιβάτη είναι καταχρηστική, στο μέτρο που τον παραπλανεί μη ενημερώνοντάς τον ότι η επιλογή διαφορετικού δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (στο εξής: Ρώμη I), είναι δυνατή μόνο σε περιορισμένο βαθμό και δεν επιτρέπεται η επιλογή οποιουδήποτε δικαίου παρά μόνον του δικαίου που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού «Ρώμη I»; **[σελίδα 3 του πρωτοτύπου]**

Σκεπτικό

1 I. Η ενάγουσα αξιώνει από τον εναγόμενο αερομεταφορέα, δυνάμει εκχωρηθέντος δικαιώματος, την επιστροφή των μη επιβληθέντων φόρων και επιβαρύνσεων λόγω ακυρώσεως συμβάσεων αεροπορικής μεταφοράς.

2. Οι επιβάτες:

...

[σελίδα 4 του πρωτοτύπου]

[παραλειπόμενα] προέβησαν ο καθένας ξεχωριστά (και εν μέρει για συνταξιδιώτες τους) σε κράτηση πτήσεων με την εναγομένη, οι οποίες επρόκειτο

να εκτελεστούν από ή/και προς τη Νυρεμβέργη. Όλοι οι επιβάτες είχαν τη συνήθη διαμονή τους στη Γερμανία. Κανείς από αυτούς δεν επιβιβάστηκε στις ως άνω πτήσεις και όλοι οι επιβάτες εκχώρησαν στην ενάγουσα τις αξιώσεις τους κατά της εναγομένης προς επιστροφή των μη επιβληθέντων φόρων και επιβαρύνσεων. Η ενάγουσα αποδέχθηκε τις εκχωρήσεις και απαίτησε εξωδικαστικώς από την εναγομένη τη γνωστοποίηση και επιστροφή των μη επιβληθέντων φόρων, τελών και λοιπών επιβαρύνσεων χωρίς το αίτημά της να ευοδωθεί.

3 Κατά την κράτηση του αεροπορικού εισιτηρίου, όλοι οι επιβάτες αποδέχθηκαν τους γενικούς όρους συναλλαγών της εναγομένης. Στους όρους αυτούς αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

4 Σημείο 21.1.:

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ ΤΥΧΟΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ Η ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

α) ΟΙ ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΛΕΣ ΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΧΟΥΜΕ ΔΕΣΜΕΥΘΕΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΕΣΑΣ (ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΑΣ Ή/ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΠΟΣΚΕΥΕΣ ΣΑΣ), ΔΙΕΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΚΑΙ

β) ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑΚΥΨΕΙ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΕΤΟΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΥΠΑΓΕΤΑΙ ΣΤΗ ΜΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ. «ΜΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ» ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΑΣΚΕΙΤΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΚΕΙΝΤΑΙ ΕΚΤΟΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ. [σελίδα 5 του πρωτοτύπου]

5 Σημείο 7.2. (απόσπασμα):

... Οι φόροι και οι επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από φορέα εκμετάλλευσης αερολιμένα δεν επιστρέφονται, ακόμη και αν συνδέονται με τον αριθμό των επιβατών.

6 Σημείο 6.5.:

6.5.1. Μπορείτε να ακυρώσετε την κράτησή σας έως τη δέκατη τέταρτη (14η) ημέρα πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης της πτήσης σας. Στην περίπτωση αυτή έχετε δικαίωμα επιστροφής της συνολικής τιμής του αεροπορικού εισιτηρίου, μείον το τέλος ακυρώσεως.

6.5.2. Αν ακυρώσετε την κράτησή σας εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης της πτήσης σας, θα σας επιστραφεί η συνολική τιμή του αεροπορικού εισιτηρίου, μείον το τέλος λοιπών παροχών και το τέλος διάθεσης θέσης.

Στην προβλεπόμενη στο σημείο 6.5 περίπτωση ο αερομεταφορέας χρεώνει τέλος ακυρώσεως 60 ευρώ ανά πτήση και ανά επιβάτη. Στην προβλεπόμενη στο σημείο 6.5.2 περίπτωση ο αερομεταφορέας χρεώνει τέλος διάθεσης θέσης που ανέρχονται σε 80 ευρώ ανά πτήση και ανά επιβάτη. Για τα τέλη αυτά παρέχεται ενημέρωση στην αρχική σελίδα του αερομεταφορέα στο διαδίκτυο.

- 7 Κατά το σημείο 18.3.1 των γενικών όρων συναλλαγών, όλες οι αξιώσεις των επιβατών παραγράφονται 2 έτη μετά την άφιξη στον τόπο προορισμού ή από την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε να αφιχθεί το αεροσκάφος σύμφωνα με τον προγραμματισμό ή από την ημερομηνία κατά την οποία ανεστάλη η μεταφορά. Η εναγομένη προβάλλει επομένως ένσταση παραγραφής. Ωστόσο, η εν λόγω προθεσμία έχει παρέλθει μόνον ως προς έναν επιβάτη.
- 8 Κατά την εναγομένη, η ρήτρα επιλογής εφαρμοστέου δικαίου, όπως και οι λοιπές ρήτρες, είναι έγκυρη σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο.
- 9 Η ενάγουσα αμφισβητεί τούτο. **[σελίδα 6 του πρωτοτύπου]**
- 10 [παραλειπόμενα]
- 11 II. 1. [παραλειπόμενα]
- 12 2. Η ευδοκίμηση της αγωγής εξαρτάται από την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές. [παραλειπόμενα]
- 13 3. Η ύπαρξη των αξιώσεων εξαρτάται ουσιαστικά από το κατά πόσον η ρήτρα επιλογής εφαρμοστέου δικαίου που προβλέπεται από το ουγγρικό δίκαιο είναι έγκυρη.
- 14 Είναι γεγονός ότι, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού «Ρώμη Ι», η εγκυρότητα των ρητρών κρίνεται βάσει του δικαίου που έχει επιλεγεί και επομένως, στην προκειμένη περίπτωση, βάσει του ουγγρικού δικαίου. Εντούτοις, κριτήριο εκτιμήσεως αποτελούν και οι διατάξεις που έχουν θεσπιστεί για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο σύμφωνο προς την εν λόγω οδηγία [παραλειπόμενα] **[σελίδα 7 του πρωτοτύπου]** [παραλειπόμενα]. Αν, σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις, η ρήτρα επιλογής εφαρμοστέου δικαίου είναι άκυρη, θα είναι εφαρμοστέο σε κάθε περίπτωση το γερμανικό δίκαιο, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού «Ρώμη Ι», καθόσον όλοι οι επιβάτες έχουν τη συνήθη διαμονή τους στη Γερμανία και, σε όλες τις πτήσεις, τόπος αναχωρήσεως ή τόπος προορισμού ήταν η Νυρεμβέργη. Σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, οι λοιπές ρήτρες των γενικών όρων συναλλαγών της εναγομένης θα είναι επίσης άκυρες.

- 15 4. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποφανθεί ότι, κατά τη δημοσίευση των αεροπορικών τους ναύλων, οι αερομεταφορείς οφείλουν να επισημαίνουν χωριστά τα ποσά που οφείλουν οι πελάτες για φόρους και επιβαρύνσεις και δεν μπορούν να συμπεριλαμβάνουν, έστω εν μέρει, τα στοιχεία αυτά στον αεροπορικό ναύλο (απόφαση της 6ης Ιουλίου 2017, υπόθεση C-290/16). Στην ίδια απόφαση διευκρινίστηκε ότι ρήτρες γενικών όρων συναλλαγών οι οποίες προβλέπουν κατ' αποκοπήν χρέωση διεκπεραιώσεως για την επιστροφή τέτοιων επιβαρύνσεων και φόρων θα μπορούσαν να θεωρηθούν άκυρες βάσει εθνικής ρυθμίσεως για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές. Κατά το γερμανικό δίκαιο, θα ήταν συνεπώς άκυρη η ρήτρα του σημείου 4.2.1 των γενικών όρων συναλλαγών της εναγομένης βάσει του άρθρου 307, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του γερμανικού αστικού κώδικα (Bürgerliches Gesetzbuch, στο εξής: BGB), λόγω περιελεύσεως σε δυσανάλογα μειονεκτική θέση [παραλειπόμενα].
- 16 Σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο θα ήταν άκυρες κατά το άρθρο 307 BGB τόσο η μη πρόβλεψη δυνατότητας επιστροφής των φόρων και των επιβαρύνσεων όσο και η σύντμηση της προθεσμίας παραγραφής. Βάσει του άρθρου 307, παράγραφος 1, BGB, άκυρες είναι οι ρήτρες που επιβαρύνουν υπέρμετρα τον αντισυμβαλλόμενο εκείνου που τις χρησιμοποιεί κατά παράβαση της αρχής της καλής πίστεως. Περί αυτού πρόκειται στην υπό κρίση υπόθεση. Έννομο συμφέρον της εναγομένης να εισπράξει η ίδια, σε περίπτωση μη επιβίβασεως στην πτήση, ποσά που αφορούν τόκους και επιβαρύνσεις και τα οποία δεν οφείλονται στην ίδια αλλά στο Δημόσιο, σε αερομεταφορείς ή σε άλλους εμπλεκόμενους, δεν προκύπτει σε καμία περίπτωση [παραλειπόμενα] [σελίδα 8 του πρωτοτύπου] [παραλειπόμενα] ούτε άλλωστε προβάλλεται από την εναγομένη. Επίσης, δεν προκύπτει έννομο συμφέρον για σημαντική σύντμηση της συνήθους κατά το γερμανικό δίκαιο προθεσμίας παραγραφής [παραλειπόμενα].
- 17 5. Επομένως, το κρίσιμο ζήτημα είναι εάν η ρήτρα επιλογής εφαρμοστέου δικαίου στους γενικούς όρους συναλλαγών της εναγομένης (σημείο 21) είναι έγκυρη ή όχι.
- 18 Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε, σχετικά με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού «Ρώμη Ι», ότι μια ρήτρα επιλογής εφαρμοστέου δικαίου που περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους συναλλαγών επιχειρήσεως μπορεί να είναι παραπλανητική κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, εφόσον ο καταναλωτής δεν ενημερώνεται περί της αρχής της ευνοϊκότερης ρυθμίσεως του άρθρου 6, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού «Ρώμη Ι» (απόφαση της 28ης Ιουλίου 2016, [παραλειπόμενα] C-191/15). Το άρθρο 6, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού «Ρώμη Ι» δεν εφαρμόζεται επί συμβάσεων μεταφοράς λόγω του άρθρου 6, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού «Ρώμη Ι». Επομένως, με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ζητείται να

διευκρινιστεί αν η εν λόγω νομολογία μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αναλογία και επί του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού «Ρώμη Ι».

- 19 Το Landgericht Frankfurt a.M. (πρωτοδικείο Φρανκφούρτης επί του Μάιν, Γερμανία) [παραλειπόμενα] δέχθηκε τούτο. Κατά την κρίση του, η ρήτρα επιλογής εφαρμοστέου δικαίου είναι παραπλανητική καθόσον ο επιβάτης, ως καταναλωτής, δεν ενημερώνεται περί του περιορισμού της δυνατότητας επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου. Η περίπτωση αυτή χρήζει μεταχειρίσεως ανάλογης με εκείνη που προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού «Ρώμη Ι». Την προσέγγιση αυτή συμμερίζεται και το Amtsgericht Brühl (ειρηνοδικείο Brühl, Γερμανία) [παραλειπόμενα].
- 20 [παραλειπόμενα] **[σελίδα 9 του πρωτοτύπου]** [παραλειπόμενα] το Oberlandesgericht Frankfurt (εφετείο Φρανκφούρτης, Γερμανία) [παραλειπόμενα] έκρινε ότι οι αρχές που καθορίζονται στην καλούμενη απόφαση amazon του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 28ης Ιουλίου 2016, [παραλειπόμενα] C-191/15) δεν δύνανται να τύχουν αναλογικής εφαρμογής επί συμβάσεων αεροπορικής μεταφοράς ελλείψει δομικών ομοιοτήτων και λόγω των διαφορετικών πεδίων εφαρμογής.
- 21 6. Το ζήτημα που θέτει το προδικαστικό ερώτημα, καθόσον μπορεί να διαπιστωθεί εν προκειμένω, δεν έχει μέχρι τούδε διευκρινιστεί.

[παραλειπόμενα]